

לרקוד

רנה שינפלד - תערוכה רטרוספקטיבית "אחת הרקדניות החשובות בדורנו" (New York Times*)

אמנותיים, חברתיים ואחרים. המאגדים יחדיו ל"אנטומיה של מחול" ולעשייה האינדיווידואליסטית המיוחדת לה. רנה האורים והתומים של המחול הישראלי בזירה המקומית ומחוצה לה. התערוכה תכיל מבט רב תחומי אודות עשייתה הרבה. תוך התייחסות תיעודית לפועלה וליצירותיהם של אמנים מובילים וידועים שציירו/רשמו/פיסלו/עיצבו וצילמו את דמותה ובהשראתה ובשיתוף פעולה עמה. צלמים, מוסיקאים, ציירים, תפאורנים, תאורנים ומעצבי תלבושות. ביניהם: בוקי שוורץ, דני קרוון, דוד שריר, רות צרפתי, ששון קדם, יובל כספין, גדי דגון, גיל שוחט, משה שטרנפלד, ארי פרנקל, קרני פוסטל, דין דין אביב, עידן רייכל, אסתי קינן, חווה פנחס כהן, רות נצר, קובי מידן, פאולו אטצורי, ג'ון דיוויס, פליס רוס, יוהן דלרה, נעם שרף, יעקב אגור, מולה הרמתי, גדי דגון ואחרים. וכן גדולי הכוריאוגרפים בעולם יצרו קטעי סולו, אותם רנה רקדה, ביניהם: מרתה גרהאם, גלן טטלי, גרום רובינס, ג'ון קרנקו, ועוד. התערוכה תציג את היצירות שנוצרו על ידי מיטב היוצרים מתחומי אמנות שונים ורבים מהארץ ומח"ל וכן יוצגו בתערוכה כרזות למופעים, אביזרים שליוו אותה במחול, צילומים עם אישים, ראשי ממשלות ועוד ועוד.

כמו כן בתערוכה יוקרנו קטעי וידאו - קטעי מחול, ראינות, צילומים תיעודיים החל מהיותה ילדה קטנה.

סיפור חייה של רנה שינפלד הוא במידה רבה, סיפורו של המחול הישראלי. שינפלד מהבולטים והמשפיעים באמני ישראל; יוצרת

"בת יפתח" - רקדנית וכוריאוגרפית רנה שינפלד, תלבושות: מרתה גרהאם, תפאורה: דויד שריר, להקת בת שבע, 1965. צילום: יעקב אגור

תערוכה רטרוספקטיבית לרקדנית והכוריאוגרפית רנה שינפלד. התערוכה תעקוב באופן כרונולוגי אחר התפתחות יצירתה, תוך שימת דגש על פרקים מרכזיים בחייה וביצירתה, בהתייחסות להשפעות שונות, פנים וחץ אמנותיות, קשרים ביוגרפים, מוסיקליים.

לכוריאוגרפיה, כתב תנועה, מוסיקה, מחול מודרני, מחול קלאסי ועוד. באותה תקופה הופיעה רנה בלהקות של פרל לאנג ואתיל וינטר בניו יורק, בג'וליאד פגשה את פינה באוש, והן הפכו לידידות וקולגות. לימים הזמינה פינה את רנה ולהקתה, להופיע בתיאטרון שלה בוופרטל, והציעה לרנה לנהל את בית הספר והלהקה הידועים של קורט יוס באסן. אולם רנה החליטה להשקיע את זמנה, כשרונה וניסיונה בארץ: ליצור, לפתח ולטפח את המחול הישראלי.

עם סיום לימודיה בג'וליאד חזרה לארץ, הקימה להקה בת 11 רקדנים ויצאה בערב מחול ראשון מיצירותיה. הערב נתמך על ידי הברונית בת שבע דה רוטשילד. בו בזמן השתתפה כרקדנית סולנית בתיאטרון הלירי של אנה סוקולוב. בעקבות הצלחת המופע, קבלה טלפון מהברונית דה רוטשילד: "יש לי רעיון משוגע, ברצוני להקים

מחול, רקדנית, כוריאוגרפית ומורה ומנהלת תיאטרון ובית ספר למחול.

היא נולדה בתל אביב, ולמדה בבי"ס במרכז (עממי) וגאולה (תיכון). החלה לרקוד בגיל 12 בלט קלאסי אצל מיא ארבטובה. כאשר ראתה הופעה של מרתה גרהאם בארץ, הוקסמה והחליטה לעבור ללמודי מחול מודרני אצל רנה גלוק, והופיעה בלהקתה במסגרת "בימת מחול". בזמן חופשת השחרור מן הצבא, ראתה אותה "הכהונת הגדולה" של המחול המודרני, מרתה גרהאם, באחד השיעורים בקורס קיץ באקדמיה בירושלים. גרהאם התרשמה מכישרונה והזמינה אותה לניו יורק, ללמוד במלגה בבית ספרה. רנה נסעה לניו יורק ולמדה בבית הספר של מרתה גרהאם. לאחר מכן קבלה מלגה לבית הספר ג'וליאד, שם הרחיבה את תחומי לימודיה

מימין: לאה ניקל, ללא כותרת, בהשראת מופע מחול שינפלד, בת שבע, עפרון ואקריליק על נייר, 30X35 ס"מ, 1972. מרכז: אורי ליפשיץ, רנה שינפלד, גרפיט על נייר, 60X80 ס"מ, ללא תיארוך. משמאל: רות צרפתי, דיוקן שינפלד, מסכה, טכניקה מעורבת, 22X13 ס"מ, ללא תיארוך

ככוריאוגרפית יצרה, במשך שלושת העשורים האחרונים, למעלה מ-90 עבודות, מתוכן הפכו רבות לקלאסיקה של המחול הישראלי המודרני. היא המציאה ופיתחה שפת מחול ייחודית, המשתמשת בחפצים ובחומרים המבליטים ומדגישים את גוף האדם. מבחינה זו הושפעה ממסורת הבאוהאוס, ונחשבה עד מהרה לאחת מן הפרשניות המרכזיות של זרם מרכז-אירופי זה. התפתחותה נעה מן החומרי והקונקרטי אל הרוחני והמופשט. מן הגוף אל הרוח. מחפצים המדגישים את שפת הגוף האנושי, הגיעה אל המילים, שהם אולי שפת הגוף של המלאכים.

כמעט כל שנות המדינה, למעלה מ-50 שנה, ניצבת רנה שינפלד במרכז העשייה האמנותית במחול בישראל, תחילה כרקדנית, ואחר כך כיוצרת וכמורה המנחילה לבני הדורות הבאים את ערכי המחול האמנותי. השנים החולפות לא הקהו את הלהט והתשוקה שלה לאמנותה. היא יוצרת, מלמדת, מרצה ורוקדת ללא לאות מראשית דרכה ועד היום וממשיכה להיות אחת הנציגות המקוריות והחשובות של התרבות הישראלית והמחול הישראלי ברחבי תבל.

אוצרת: נורית טל-טנא

חפצים, קולות אדם, שירה, וידאו, מוסיקה וציור. לצד היותה ממשיכת דרכה של מרתה גרהאם, מורתה הרוחנית, פילסה רנה גם דרכים חדשות, ושילבה בעבודותיה יסודות מן הבאוהאוס, תיאטרון המחול והמחול העכשווי. כחלק מחזון השילוב הבין-תרבותי הזמינה אומנים ויוצרים מארצות שונות ליצור איתה. כך העמיקה את קשרי התרבות הבינלאומיים והביאה לקהל הישראלי הזדמנות להיחשף לאיכויות אחרות.

כרקדנית, לא קמו רבות שישוו לה באצילותה הטכנית, בביצועיה הבהירים, בעומק הרגש, במיומנות הביטוי ובדייקנותה הנינוחה. כסולנית של להקת "בת-שבע", שהיא נמנתה עם מייסדיה, הייתה רנה שינפלד למפרשת הגדולה והחשובה ביותר בארץ ובעולם של מרתה גרהאם, הכוהנת הגדולה של המחול המודרני. כרקדנית המובילה של להקת בת-שבע, זכתה להערכה יוצאת דופן על ביצועיה הבלתי נשכחים בתפקידים הגדולים של גיבורות המיתולוגיה ביצירת גרהאם בפרט, ובמחולות של עוד כ-30 כוריאוגרפים, מגדולי היוצרים במחצית השנייה של המאה שלנו, בכלל.

של אמנותה של מרתה גרהאם, "מלכת המחול הישראלי", "האורים והתומים של המחול הישראלי" ועוד. במסגרת להקת בת-שבע גם יצרה מחולות אשר זכו להצלחה והכרה בינלאומית. ביניהם: "בת יפתח", "פרה עיוורת", "אלגיות" ו"פינות". לאחר כ-20 שנה עזבה רנה את "בת שבע" על מנת להקים את "תיאטרון מחול רנה שינפלד", במסגרתו פועלים להקה, בית ספר וסדנא. מאז, יצרה רנה למעלה מ-90 מחולות. רבות מיצירותיה הפכו לנכסי צאן ברזל ולקלאסיקה של המחול הישראלי כמו: "רקדי לקצה האהבה", "מה לך מלאך", "חוטים של סלון" ועוד. יצירותיה זכו להכרה ולהצלחה גדולה בעולם היא הוזמנה למרכזי המחול החשובים בעולם בפריס, ניו יורק, אמסטרדם, ברלין, מונטריאול, מדריד ורבים אחרים.

בשנים האחרונות ניכרת התעניינות גדולה בעבודתה של רנה במזרח הרחוק - בין השאר ביפן, הודו, קוריאה, סין ותאילנד. גם שם זוכה יצירתה להצלחה רבה, הן מצד ערכה האמנותי הסגולי, והן כשגרירה וכנושאת דגל של התרבות הישראלית והמחול הישראלי. במהלך השנים יצרה שינפלד שפת מחול ייחודית ומקורית המשלבת

להקה שתיקרא "בת-שבע"; חזרי לנו יורק ללמוד ממרתה גרהאם, באופן אישי, את תפקידיה הגדולים, אלה שיצרה לעצמה". רנה שבה לנו יורק, למדה את התפקידים, (אריאדנה, הרודיאד, מדאה לילית ועוד), עבדה עם מרתה גרהאם וגם עם כוריאוגרפים אמריקאים שונים, והופיעה בניו יורק בעבודות אלו. עם שובה לארץ הייתה בין מקימי להקת "בת-שבע".

"בת-שבע" עלתה ושגשגה. רנה הייתה לרקדנית ראשית, כוריאוגרפית, מורה ומנהלת, בתקופות שונות של הלהקה. במסגרת הלהקה בצעה כ-40 תפקידים ביצירות של גדולי הכוריאוגרפים בעולם: מרתה גרהאם, ג'ון טטלי, בוב כהן, גרום רובינס, בראין מקדונלד, נורמן מוריס, דונלד מקקיל, ג'ון בטלר, סופי מסלוב, אנה סוקולוב והכוריאוגרפים הישראליים: רנה ירושלמי, מירלה שרון, משה אפרתי ואחרים.

להקת "בת שבע" זכתה להצלחה גדולה. היא הופיעה על הבימות היוקרתיות ביותר ובפסטיבלים החשובים בעולם. רנה, כ"פרימה בלרינה", זכתה בהכרה בינלאומית ותוארה כ"אחת הרקדניות החשובות בדורנו" (ניו יורק טיימס) "אחת המבצעות הגדולות ביותר

כנסיים, רקדנית וכוריאוגרפית רנה שינפלד, 2016. צילום: עפרה פרידמן

